Op i 1. division igen

Af Ole Sohn

I forbindelse med Enhedslistens årsmøde her i weekenden bringes som kronik DKPs formands åbne brev til de rød-grønne enhedslister

Vi har blandt venstrekræfterne i dansk politik ikke haft mange parlamentariske glæder eller sejre i det seneste årti. Ja, for mange har det nok set ud som om vi er spillet ud af banen og ned i 2. division.

Højrekræfterne optræder i alt fald så provokerende og aggressive som nogensinde, bl.a. i kampagnen for EF-Unionen og i ligegyldigheden overfor den voksende hær af arbejdsløse. Og selv om både SF og Socialdemokratiet optræder med en række fornuftige holdninger, så forekommer det indlysende, at der mangler en inspirerende og levende kraft til venstre i dansk politik.

Der er et politisk tomrum, som 80erne igennem er blevet større og større, og som hos mange, der deler venstreorienterede og socialistiske holdninger, efterlader frustration over udviklingen.

Hvorfor gør I ikke noget? Hvorfor skal vi have al den forvirring til venstre? Sådan har spørgsmålene og kravene til venstrekræfterne lydt i efterhånden en del år, ikke mindst efter de store manifestationer mod Schlüter-regeringen i påsken 1985.

Et gammelt kinesisk ordsprog siger, at »bedre end at forbande mørket er det at tænde et lys«. Selv om kommunalvalget generelt set var et ryk til højre, blev der tændt mange små lys rundt om i landet. Ved siden af de få positive resultater som DKP og VS havde i enkelte kommuner, var de resultater som de rød-grønne enhedslister, tværsocialistiske lister m.v. opnåede, efter min vurdering noget af det mest løfterige, der er sket på det parlamentariske plan i 80erne.

Det kan blive startskuddet for en offensiv, frisk og fornyende indsats for venstrekræfterne i 90erne. De resultater I opnåede er ikke mindst imponerende, fordi de blev skabt ved jeres egen indsats.

Overfor de nye, lokale enhedslister stod »gamle« landsdækkende partier. Partier, der optræder i medier og opinionsundersøgelser og som har økonomi, ekspertise og sekretariater, der stod til rådighed for de lokale partilister.

Alligevel vandt de lokale enhedslister mandater, og en lang række steder var det kun få stemmer, der manglede for at give Enhedslisten repræsentation i kommunalbestyrelserne.

Nu ved det første årsmøde i Enhedslisten - den rød- grønne fællesliste, liste Ø - er der grund til at sige, at Enhedslisterne på lokalt plan har tændt lys og givet ny inspiration.

Lad os derfor nu lægge ørene til græsrødderne og spørge: Hvordan ser de lokale enhedslister på den kommende udvikling? Kan vi drage erfaringer fra jeres lokale initiativer til den landsdækkende Enhedsliste, som er startet på initiativ af VS, SAP og DKP, med et udkast til politisk og organisatorisk grundlag? Hvad er jeres behov, forslag og ønsker til et landsdækkende samarbejde?

Naturligvis indeholder sådanne spørgsmål både nogle overvejelser om hvordan vi samarbejder, og om det politiske grundlag og de politiske initiativer vi i fællesskab skal kæmpe for.

De lokale enhedslister er ikke lavet over en fælles skabelon. Men det er alligevel mit indtryk, at man lokalt har formået at udvikle et samarbejde, hvor man gensidigt respekterer partiernes selvstændighed og forskellige holdninger, og samtidig inddrager partiløse i arbejdet med at udforme det politiske samarbejdsgrundlag.

Det er nødvendigt at lytte til disse erfaringer, også på landsplan. Og det er en af de diskussioner, jeg vil opfordre til, går i gang efter årsmødet. Diskussionen er allerede startet i enkelte byer, men hvad mener man i alle de andre kommuner, og hvilke erfaringer har man her?

Jeg er overbevist om, at i takt med at man lærer hinanden bedre at kende, og lærer at diskutere fordomsfrit blandt venstrekræfterne, vil det vise sig, at det, der skiller i holdninger, er langt mindre, end det vi er fælles og enige om.

Det samarbejde, der nu er sat i gang og som græsrødderne har bragt et stort skridt fremad, vil imidlertid kun bringe os tættere sammen, hvis vi virkelig mener, hvad vi siger, når vi taler om at lægge fordomme og vanetænkning til side.

Går øvelsen blot ud på, at tage partiprogrammer frem af tasken, lægge dem ved siden af hinanden og så se, hvor der er enighed og uenighed, skal man hellere stoppe det med det samme. Det vil uværgerligt munde ud i ny kævl og strid.

Idet kommunistiske parti taler vi i disse år ikke om at opgive vort grundsyn, sådan som nogle borgerlige præker, men om at finde tilbage til de oprindelige ideer.

Det drejer sig om at lære af de gode gamle klassikere, men ikke mindst om at formulere en moderne socialismeopfattelse ud fra kritikken af de kapitalistiske forhold, og naturligvis ud fra erfaringerne fra de socialistiske lande. Den dybe krise,

socialismen befinder sig i, må ikke føre til, at vi freder kapitalismen som system, og siger, at det nok ikke kan indrettes anderledes.

Socialisme er demokratiet ført igennem til bunds. Det er et samfund indrettet efter menneskenes behov, og med respekt for hvert enkelt menneskes særpræg. Kampen for socialismen er en kamp mod spekulanters magt over arbejdspladser og mod udemokratiske forhold i arbejdslivet. Det er en kamp for social retfærdighed, den enkeltes frie udfoldelse og for en ny solidaritet mellem folkene i løsningen af de store globale problemer, som hverken gammel eller ny liberalisme har noget bud på.

Når vi nu diskuterer de videre skridt i udviklingen af de rød-grønne kræfter i Danmark, så må dette samarbejde først og fremmest have karakter af politiske diskussioner og aktiviteter.

Når vi drøfter de store visioner, eller når vi udformer lokalpolitiske planer, er vi tilsyneladende meget enige. Men hvad med alt det, der ligger der imellem? Visionerne ført ned på kommunalt plan, samt udviklingen af fælles landspolitiske holdninger?

Regeringen har for skams skyld fremlagt en betænkning om Danmark og Brundtlandrapporten. Men hvad er der sket i praksis? Er Storebæltsprojektet virkelig Danmarks bud på en trafikpolitik? Er Scan-Link?

Vi får ofte at vide, at Danmark er økonomisk betrængt. Men er 20 milliarder kroner postet i en Storebæltsbilbro, så en fornuftig måde at bruge penge på?

Når regeringen ikke har andet at byde på må vi selv tage fat. Venstrekræfterne bør lokalt stille hver kommunalbestyrelse og hvert amtsråd overfor krav og forslag om, at der udarbejdes handlingsplaner for hvorledes deres lokalområde bliver en »Brundtland- by« eller et »Brundtland-amt«.

På landsplan ligger der så meget økologisk, arbejdspladsmæssig og økonomisk fornuft i den alternative energiplan, at vi kan og skal vinde befolkningen for dette.

Og i videre forstand, skulle vi ikke kunne gøre 90erne til det årti, hvor kampen for omstilling af produktionen indenfor både landbrug og industri efter økologiske principper virkelig slog igennem?

Det er min opfattelse, at vi på samme måde gennem diskussioner og aktiviteter om sådanne store spørgsmål som uddannelse i det moderne samfund, reformer af sundhedsvæsenet, understøttelse af andels- og kooperativbevægelser og meget andet, vil nå frem til opfattelser, der grundlæggende er de samme. Men som

selvfølgelig kan være forskellige i mange deltaljer.
De rød-grønne kræfter skal heller ikke stræbe efter uniformering, men tværtimod hente styrke og næring i sin pluralisme.

Det der gror nedefra, og det vi sætter i søen fra Enhedslistens årsmøde, ser jeg som gode fælles træk. Lad os i fællesskab diskutere, hvordan vi udvikler samarbejdet, i respekt for hinandens synspunkter, hvordan vi støtter hinanden bedst muligt og bliver en faktor i dansk politik, som ikke bliver til at komme uden om.

Vi fra partierne og græsrødderne må forstå at lytte til hinanden, så vi kan bidrage til, at Danmark endelig slipper af med Schluter-regeringen. Slutspillet i 1989 viste, at de rød-grønne kræfter i 90erne rykker op i 1. division.